

Vlaams
Parlement

vergadering **C170 – CUL18**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 15 maart 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de toekomst van het audiovisueel archief van de VRT en van de andere Vlaamse zenders - 1423 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het imago van de VRT - 1470 (2010-2011)	9
Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het incident omtrent het magazine Studio 1 - 1482 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over redactionele medewerking van de VRT aan een voetbalmagazine - 1494 (2010-2011)	16
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de Evenementenlijst - 1502 (2010-2011)	18

■

Voorzitter: de heer Philippe De Coene**Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de toekomst van het audiovisueel archief van de VRT en van de andere Vlaamse zenders - 1423 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, collega's, minister, ik stel mijn vraag over het VRT-archief vanuit mijn bezorgdheid voor de erfgoedwaarde ervan. Het gaat trouwens over meer dan de VRT, het gaat over alle in Vlaanderen geproduceerde audiovisuele archieven, ook van andere zenders. Het is zeker dat deze archieven tot het meest kenmerkende Vlaamse erfgoed zullen behoren. Dit is volgens mij een heel belangrijk onderdeel van een democratische samenleving.

Het VRT-archief staat voor een beslissende fase. Er wordt een relatief forse stap gezet in het kader van het DIVA-project (Digitaal VRT-Archief). Dit project wordt betaald met middelen uit de verkoop van het zenderpark. Ik kom daar meteen op terug. Er is een aanzet met de vzw De Krook, waar een Vlaams Instituut voor Audiovisuele Archivering (VIAA) wordt opgericht. Zo staat het op dit ogenblik in de teksten. Het onderzoek Bewaring en Ontsluiting van Multimediale Data in Vlaanderen (BOM-VL) heeft al een aantal van die archieven in kaart gebracht en gezegd waarover het allemaal gaat. Dit is een beslissende fase, want we zien dat bij de VRT cruciale en bedreigde rollen worden gedigitaliseerd. Er ligt nog een berg te wachten.

Deze evolutie baart me zorgen. Het VIAA is gestart en de VRT doet een aantal dingen, maar ondertussen veroudert het materiaal. Ik herinner mij dat ik, in een andere hoedanigheid, mee was op een werkbezoek van deze commissie bijna tien jaar geleden. Toen werd deze thematiek ook al aangekaart. De geur van de verzurende rollen in die berging was toen al markant. Daaraan is niets veranderd. Hoe langer je wacht, hoe moeilijker het wordt om van dat materiaal nog deugdelijk, gedigitaliseerd materiaal te maken.

De VRT heeft vandaag voor archivering een budget van 8 miljoen euro, gespreid over 4 jaar. Dat loopt een jaar langer dan de beheersovereenkomst doordat de verkoop van dat zenderpark hiermee een overlapping vormde. Die 8 miljoen euro wordt exclusief besteed aan de digitalisering van het geluids- en beeldarchief van de VRT. Dat is een groot bedrag, maar de kost van digitalisering is ook heel groot. Het is een duur proces. 8 miljoen euro is absoluut niet voldoende om in het essentiële beeld- en geluidsarchief minstens de bedreigde dragers volledig te digitaliseren. Op de website vind je wat er wordt gedigitaliseerd. Het gaat om de renovatie van filmrollen van journaals uit de jaren 60 en 70, en van reeksen zoals Ten huize van, Tienerklanken, Echo en Te voet door Vlaanderen. In totaal werd 565 uur film gedigitaliseerd. Er worden ook radioprogramma's uit de jaren 90 gedigitaliseerd, zoals Het vrije westen. In totaal gaat het om 2400 uur. Er is de digitalisering van eigen muziekopnames, in totaal 1375 uur. Daarnaast digitaliseerde de VRT 1-duimsbeeldbanden uit de jaren 80 en 90, in totaal ook al meer dan 2000 uren. Er zijn ook al 13.000 uren analoge en digitale videocassettes. Men is ook gestart met de digitalisering van heel veel foto's uit het archief.

Minister, de zorg voor het archief moet hoog op de beleidsagenda blijven staan. Ik maak me ongerust over de manier waarop de VRT deze problematiek bekijkt. Maar ik heb er ook begrip voor. De VRT heeft een bepaalde opdracht. De zorg voor het archief is de zorg van een archiefinstelling. Ik kan mij levendig inbeelden dat zo'n huis vooral met de actuele, de levende problemen wil bezig zijn en niet in eerste instantie met het archief. Dat is niet altijd direct bruikbaar. Een archiefinstelling staat verder van de realiteit. We hebben de voorbeelden van filosofische archieven of uit de Koninklijke Bibliotheek Albertina, waar de gedrukte publicaties uit ons land worden bewaard. Er zijn vergelijkbare instellingen, maar die

zijn allemaal op het vlak van archief bescheiden actief. En dan gaat het niet om beeld- of geluidsdragers. Het zijn allemaal papieren archieven.

Om te kunnen archiveren, moet je digitaliseren. Maar dat is de eerste stap. Je moet een database hebben en een thesaurus maken, je moet annoteren en je moet het archief ontsluiten voor het publiek en toegankelijk maken. Daar komt immens veel werk bij kijken. Je mag dromen van een ‘Ooit gemist’ dat het hele archief toegankelijk zou maken, maar daar zijn we vandaag heel erg ver van verwijderd.

In het buitenland staan een aantal initiatieven al veel verder dan bij ons. In Frankrijk is er het Institut national de l’audiovisuel (INA) en in Nederland is er het Instituut voor Beeld en Geluid. Je vindt op hun websites heel veel informatie. Het Nederlandse Instituut voor Beeld en Geluid krijgt een jaarlijkse dotatie van 20 miljoen euro. Dat is meer dan het dubbele van de vierjaarlijkse dotatie die de VRT krijgt voor DIVA. Dat geeft de schaal van de bedragen goed aan. Het Instituut voor Beeld en Geluid heeft trouwens ook nog een heel pak eigen inkomsten, ten dele uit de verkoop en het ter beschikking stellen voor derden van archiefmateriaal. Maar dat is nog een andere discussie.

Hier moet een beleid worden ontwikkeld waarin alle al genoemde spelers aanwezig zijn, waar systematiek in zit en waarin een aantal vraagstukken worden aangepakt, zoals: wat met al die uren televisie en radio van de commerciële zenders? Die zijn ook een deel van ons Vlaams erfgoed, net zo goed als de regionale televisies of een aantal belangrijke vrije radiozenders. De selectie wordt alvast een grote opdracht, maar het is wel belangrijk dat we daar een geïntegreerd beleid van maken. Minister, ik ga ervan uit dat het VIAA hiervan een drager zal zijn. We moeten daar volop op inzetten, maar we zitten waarschijnlijk niet in een tijd waarin daarvoor veel middelen kunnen worden ingezet.

Vlaanderen is een van de laatste gebieden in West-Europa die geen wettelijk depot hebben voor radio- of televisie-uitzendingen. Ik wil dit beklemtonen. Wij hebben het wel voor gedrukte materialen, weliswaar op het federale niveau. Wij moeten dit in Vlaanderen absoluut voor elkaar kunnen krijgen.

In de vroegere beheersovereenkomsten met de VRT – ik laat DIVA even buiten beschouwing omdat dat door die specifieke financiering een uitzonderlijke situatie is – werden de archieftaken van de VRT zeer beknopt omschreven. De VRT beschouwt het archief als een materiaal dat kan worden gebruikt bij een overlijden of een retrospectieve, enzovoort. Maar er is natuurlijk veel meer dan dat. Dat wil ik aan de hand van mijn vragen illustreren.

Minister, wat is de stand van zaken? Als het DIVA-project hetzelfde ritme aanhoudt als vandaag, hoeveel procent van het geluids- en beeldarchief van de VRT kan gedigitaliseerd zijn tegen het eind van dat project? Hoeveel staan we dan ten opzichte van de uiteindelijke doelstelling? Hoeveel jaar digitaliseringswerk is er nog nodig om het hele archief – en daarmee bedoel ik alles wat door de specialisten als waardevol wordt beschouwd – te verwerken, ervan uitgaande dat het budget op hetzelfde niveau kan blijven? Moet het tempo al dan niet dringend versneld worden? Wat is het totale budget dat nog nodig is om voor de VRT de inhaalbeweging te maken?

Heeft de VRT expliciete beleidsopties over het eigen beeld- en geluidsarchief? Beschouwt het huis dit als een kerntaak? Klopt het dat niet voor elke radiozender afzonderlijk een archiefbeleid is uitgebouwd? Ik verneem dat van een aantal zenders, bijvoorbeeld Studio Brussel, niets bewaard is. Waarom niet? Zou het niet zinvol zijn om het archiveren, inclusief de digitalisering, uit de beheersovereenkomst van de VRT te lichten? Dat is een statement. Moeten we hiervoor niet een aparte overeenkomst afsluiten? Of, als dat geen optie is, moet het dan niet binnen het budget duidelijker worden geoormerkt?

Minister, wat is uw visie op de taken van de VRT en het VIAA? Zijn er afzonderlijke taken op het vlak van ontsluiting ten aanzien van verschillende doelgroepen en op het vlak van digitalisering? Ik maak in deze vraag de koppeling tussen het archief en het toegankelijk

maken ervan. Zou het zinvol zijn een globaal initiatief te nemen zodat niet alleen het materiaal van de VRT wordt aangepakt, maar ook de vele uren van de commerciële televisie? Dit sluit aan bij wat ook BOM-VL aanbeveelt. Aan wie zal een dergelijke taak worden toevertrouwd? Ook aan het VIAA? Moet er met betrekking tot een wettelijk depot voor radio- en televisie-uitzendingen niet dringend een initiatief worden genomen?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Op basis van de input van de VRT zal ik proberen u een degelijk antwoord te geven.

Volgens het huidige DIVA-project zal ongeveer 40 procent van het geselecteerde beeldarchief en 22 procent van het geluidsarchief gedigitaliseerd zijn tegen eind 2012 als men op hetzelfde ritme verder werkt.

Op basis van de opgedane kennis en ervaring bij het DIVA-project heeft de VRT een herberekening en inschatting gemaakt van het resterende nog te digitaliseren materiaal. Er moet nog 397.000 uur geluid- en beeldopnames worden gedigitaliseerd. Ik heb de VRT gevraagd om een berekening te maken van de benodigde tijd en het noodzakelijke budget om dit archiefmateriaal te digitaliseren, onder meer in functie van de analoge materialen die op korte termijn verloren dreigen te gaan en dus prioritair zijn. Tijdens de onderhandelingen over de volgende beheersovereenkomst zal het noodzakelijke budget voor deze digitalisering besproken worden. Bovendien zal dan bepaald worden hoe de verdere digitalisering en ontsluiting kunnen gebeuren en hoe aan de samenwerking met het VIAA het best vorm wordt gegeven.

Het VRT-archief maakt integraal deel uit van het patrimonium van de VRT, zoals vermeld in artikel 19, paragraaf 1, van de huidige beheersovereenkomst. De VRT heeft er steeds voor gezorgd dat de collecties zo goed mogelijk geconserveerd worden. Dat is haar taak en dat zal ze blijven doen.

Er werden concrete beleidsopties genomen en parameters vastgelegd met betrekking tot de volgorde van de digitalisering van het archiefmateriaal. Om te bepalen welk materiaal als eerste gedigitaliseerd moet worden, hanteert DIVA enkele selectiecriteria. Voor het beeldmateriaal is het eerste criterium de waarde van het materiaal. Reeksen met een grote culturele, historische, maatschappelijke, artistieke of wetenschappelijke waarde krijgen voorrang, bijvoorbeeld Het journaal. Voor het realiseren van nieuwe programma's wordt soms een beroep gedaan op het archief. DIVA gaat in op verzoeken van interne en externe partners. Een voorbeeld hiervan is het aanbod dat de VRT ontwikkelt in het kader van de herdenkingen van de Eerste Wereldoorlog en de uitzendingen die in het kader daarvan worden voorbereid.

Een volgend criterium is de graad van bedreiging van het analoge materiaal. De meest bedreigde materialen krijgen ook prioriteit. Voor het geluidsmateriaal is het prioritair selectie criterium de bedreigde status van het materiaal. De meest recente drager is trouwens het meest bedreigd. Dat zijn opnames uit de jaren 90. Dat gaat nog altijd over 50.000 uur. Ook de opnames op cd-r zijn bedreigd. Na dit criterium van bedreiging is er een inhoudelijk criterium. Het materiaal dat het meest waardevol is, wordt het eerst gedigitaliseerd.

U vraagt of het klopt dat er niet voor elke radiozender afzonderlijk een archiefbeleid is. Het geluidsarchief is een integraal onderdeel van het DIVA-project. Het wordt in die context dus gedigitaliseerd, net zoals het beeldarchief. Het geluidsarchief zal ook mee worden opgenomen in de gesprekken over het vervolg van het digitaliseringsbeleid van de VRT. De VRT hanteert in haar archiefbeleid geen afzonderlijke strategie per net. Dat doet ze niet voor de tv-netten of het beeldmateriaal en ook niet voor de radionetten of het geluidsarchief. Zoals ik heb aangeven, wordt al het materiaal volgens bepaalde criteria geprioriteerd.

U vraagt of het zinvol zou zijn om het archiveren uit de beheersovereenkomst te houden. Archivering en digitalisering maken vandaag deel uit van de beheersovereenkomst. Ik zie

geen reden waarom we niet in de lopende onderhandelingen zouden bepalen hoe de VRT daarmee de komende jaren moet omgaan. Het item van archivering en digitalisering moet nog ter sprake komen in de gesprekken met de VRT. Het is zeker de bedoeling om wat in de beheersovereenkomst stond, zo goed mogelijk af te stemmen met de voorstellen die vanuit de vzw De Krook komen inzake het Vlaams archiveringsinstituut.

U vraagt ook naar mijn visie. Wat betreft de precieze afbakening van het VIAA, is het nog te vroeg om definitieve uitspraken te doen. Momenteel loopt een uitgebreid traject, met onder andere een adviesraad en een klankbordgroep, die de vzw Waalse Krook moeten begeleiden bij de ontwikkeling van de plannen rond de oprichting van het VIAA. Verschillende meer concrete topics zullen worden uitgewerkt en worden nu al uitgewerkt in werkgroepen. Voorbeelden van topics zijn de vraag of het VIAA al dan niet zelf moet digitaliseren en welke piste dient te worden gevolgd voor de problematiek van het auteursrecht. Ook wordt er gekeken naar de ontsluiting naar specifieke doelgroepen zoals bibliotheken en het onderwijs.

Vanzelfsprekend heeft het geen enkele zin om taken die de VRT uitvoert ook te laten uitvoeren door het VIAA en omgekeerd. De VRT wordt nauw betrokken bij de opstart van het VIAA, met onder andere een formele vertegenwoordiging van de VRT in zowel de raad van bestuur van de Waalse Krook als in de adviesraad en de klankbordgroep. De precieze scopeafbakening van het VIAA, waaronder ook concrete taakafspraken met de VRT vallen, zal worden geactualiseerd naarmate de huidige opdracht vordert, om zo een operationeel plan en een businessplan op te maken.

Het blijft voor mij essentieel dat de plannen, voorstellen en rapporten breed getoetst worden bij de verschillende sectoren en doelgroepen. Zoals u zelf aangeeft, gaat dat veel verder dan de VRT. Ook de commerciële omroepen worden in dit proces gehoord en betrokken, net als diverse culturele partners.

Zou het zinvol zijn een globaal initiatief te nemen? Voor de taken van het VIAA verwijs ik naar het antwoord op de vraag hierboven. Ik ben het wel met u eens dat we moeten streven naar een aanpak die zoveel mogelijk actoren uit de culturele en de mediawereld kan helpen bij hun vragen en noden inzake digitalisering, archivering en ontsluiting en dat het dus niet louter gaat over het archief van de openbare omroep. Voor de onderzoeksprojecten BOM-Vlaanderen en Vlaanderen in Beeld hebben we naast de VRT ook steeds met verschillende commerciële zenders gesprekken gevoerd. Het is expliciet de bedoeling dat de resultaten van deze projecten worden meegenomen bij de oprichting van het VIAA en dat het VIAA dus een antwoord biedt op de verzuchtingen die leven bij een brede waaier van actoren in de sector.

Momenteel zijn er geen concrete stappen om een initiatief te nemen voor een wettelijk depot. In het kader van het VIAA zit het mee in de scope van de onderwerpen die besproken moeten worden. We zullen ons laten inspireren door wat op dit ogenblik gangbaar is in andere West-Europese landen. Verdere wetgevende initiatieven kunnen onderdeel uitmaken van het beleidsplan en het operationeel plan dat het VIAA voorbereidt.

De heer Bart Caron: Minister, dank u voor het antwoord. Ik heb een dubbel gevoel. Ik ben eerlijk in mijn reactie. Ik vind het heel algemene en oppervlakkige antwoorden. Ik hoor mooie intenties, maar ik krijg weinig antwoorden. Dat is op zich begrijpelijk, maar ik weet nu niet of we nog veel werk hebben, of het iets is van 5, 10 of 20 jaar, of het 10 of 100 miljoen euro zal kosten, of de commerciële partners al dan niet meespelen, of het de intentie is dat het VIAA enkel ontsluiting doet of meer.

Dat er nog geen duidelijkheid is over het VIAA, begrijp ik. Het zit in de opstartfase. Maar voor de VRT blijft het zeer op de vlakte. U zegt dat u het liever wel in de beheersovereenkomst zet. Oké, maar worden die middelen al dan niet geormerkt? Op die vraag krijg ik geen antwoord. U stelt mij niet gerust. Ik heb de indruk dat het door de VRT op afstand wordt gehouden. Dat betreurt ik uit de grond van mijn hart. Ik weet niet wie daarvoor

verantwoordelijk is. Ik kan het u, als minister, enkel vragen. Ik ga erop blijven toezien. Ik wil dat het krachtiger wordt.

In verband met het VIAA hebt u het over zoveel mogelijk actoren helpen. Wat is dat dan? Tips voor digitalisering geven? Wordt er een strategie over het vormen van een collectie opgemaakt? Worden er financiële transacties gepland? Is er een businessmodel op geënt? Met alle begrip, we zijn voor het VIAA ver van huis. Het moet allemaal nog worden ontwikkeld. Maar ik vind het engagement van de VRT zeer oppervlakkig en zeer beperkt. Het VIAA moet een kapstok zijn. Maar er is geen duidelijk perspectief. Wat willen we? Kunnen we Nederland met zijn Instituut voor Beeld en Geluid evenaren? Sorry dat ik het zeg, maar dat blijft allemaal open.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, ik heb geluisterd naar uw antwoord. Ik volg de bekommernis en ik denk dat het een kwestie van prioriteiten is, maar laten we realistisch zijn: het heeft te maken met geld, middelen en prioriteiten.

Ik heb vroeger eens berekend wat het zou betekenen als de VRT al het materiaal dat ze hebben liggen zou digitaliseren. Als je dan rekent dat één man aan één machine daaraan twaalf uur per dag werkt, kom ik ongeveer uit op 91 jaar digitaliseren. We staan nu voor een belangrijke uitdaging qua digitaliseren. Hoe ga je dat doen, met hoeveel middelen en met hoeveel mankracht?

Het is niet enkel een verhaal van de minister van Media, maar evenzeer en misschien nog meer van de minister van Cultuur. Luister goed, want meestal word ik beschuldigd van het aanvallen van de openbare omroep. Ik denk niet dat je de verantwoordelijkheid om dit allemaal te realiseren enkel bij de openbare omroep moet leggen. Ik denk zelfs dat het een speerpunt van de Vlaamse Regering is om een systeem uit te werken om dit voor iedereen toegankelijk te stellen. De beeldcultuur heeft te maken met onze geschiedenis, met erfgoed. Dat overstijgt Media.

Ik vind dit zeer boeiende materie, maar ik vrees dat we keuzes zullen moeten maken. Negentig of honderd jaar, ik zal het niet meer meemaken. De beslissingen hierover moeten veel verder liggen dan enkel een beheersovereenkomst en op een veel langere termijn, laten we zeggen, op basis van de beeldcultuur van Vlaanderen.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, het staat nu in de beheersovereenkomst dat het de verantwoordelijkheid en de plicht van de VRT is om dat materiaal te bewaren. Ze heeft daarvoor ook financiële middelen gekregen. Herinner u dat de opbrengsten van de verkoop van het zenderpark daarvoor bestemd zijn.

Ik heb nu aan de VRT gevraagd hoe ver het staat, ook ter voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst. Wat is de planning? Maak een berekening van de tijd en het geld dat je nodig hebt. Die berekening nemen we mee in de onderhandelingen voor de beheersovereenkomst. Ik kan daarop niet vooruitlopen. Dat moet u begrijpen. Ik deel uw bezorgdheid. Ik heb de VRT gevraagd een duidelijke schatting te maken van wat er nodig is om het eigen archief gewoon te bewaren.

Daarnaast hebben we samen met de ministers van Cultuur en Erfgoed een nota door de Vlaamse Regering laten goedkeuren. Daarin staat dat we de opdracht geven aan de Waalse Krook om, verder werkend op de innovatieprojecten die er al geweest zijn bij Vlaanderen in Beeld en Archipel, voor Vlaanderen een beleid uit te tekenen voor de archivering van beelden en geluidsmateriaal. Dat gaat niet enkel over de VRT, maar ook over een hele hoop andere actoren, die met dezelfde zorgplicht zitten en die ook veel opportuniteiten bieden voor ons om dat materiaal te bewaren.

Er is gevraagd aan de Waalse Krook om te kijken naar archiveringsmogelijkheden: hoe moet je dat organiseren, centraal of decentraal? En om te kijken naar de rechten: hoe ga je het bewaren? Hoe ga je het ontsluiten? Het is ook belangrijk dat iedereen er gebruik van kan

maken. Hoe regel je dat? Collega's, dat is een redelijk complex verhaal, qua technologie, qua organisatie en qua rechten van verschillende partners, die niet allemaal overheidspartners zijn.

Ik heb er vertrouwen in dat de Waalse Krook de juiste werkwijze hanteert door van bij het begin heel veel partners te betrekken, naast de VRT de commerciële zenders en ook culturele partners. Zij hebben ook veel materiaal en weten misschien niet altijd hoe ze daar deskundig mee moeten omgaan. We hebben gevraagd om tegen de zomer een duidelijk plan van aanpak te krijgen, operationeel en financieel. In de loop van de volgende maanden zullen we uiteraard ook zorgen dat de verplichting van de VRT voor haar eigen erfgoed geïntegreerd is in of gelijk spoort met het initiatief van de Waalse Krook.

Ik neem jullie bezorgdheid mee. Ik deel die zeker ook, maar het is voorbarig om nu negatieve conclusies te trekken. Bij de VRT is men zich daarvan bewust. Ik heb de VRT ook gevraagd om een planning op te maken. Het staat ook in de visienota dat we veel belang hechten aan de bewaring en de ontsluiting van dat materiaal. In de verschillende werkgroepen kijken op dit moment heel wat partners hoe zo'n beleid ontwikkeld kan worden voor Vlaanderen. Misschien moeten er naast infrastructurele en financiële ook wettelijke incentives komen om bepaalde dingen te kunnen bewaren en ontsluiten.

Ik wil heel graag met jullie verder de dialoog voeren als ik een eerste rapportering krijg van de Waalse Krook. Dat is het moment om daarover van gedachten te wisselen, om te kijken of alle aspecten zijn meegenomen en of we de juiste keuzes kunnen maken.

De heer Bart Caron: Minister en voorzitter, ik zou het fijn vinden om tegen de zomer een werkbezoek te hebben bij de Waalse Krook of hier een gesprek te voeren met die mensen, met de minister van Cultuur erbij. Cultuur draagt hier ook een verantwoordelijkheid.

Het frappeert me en het moet me van hart: het kan toch niet dat zo'n groot instituut als de VRT niet kan inschatten hoeveel tijd en hoeveel geld dit werk zal kosten! U vraagt het nu op voor de beheersovereenkomst. Maar ik vind dat men dat zo aan u zou moeten kunnen geven als u daarvoor belt, zodat u dat ook aan mij kunt geven. Het is niet dat ik dat cijfer wil weten. Wat kan het mij schelen of het 10 of 100 miljoen euro kost, of het 9 of 99 jaar zal duren? Mij interesseert het dat het erfgoed bewaard wordt op een goede manier, met goede selectiecriteria en goede parameters. Ik vind het niet kunnen dat men voor zo'n teer materiaal en zo'n belangrijk erfgoed niet kan zeggen wat er ligt. Inventarisatie, dat weet iedereen die ermee bezig is, is het eerste wat er bij archiefzorg moet gebeuren.

Minister Ingrid Lieten: Het kan zeker zinvol zijn om hier een bespreking te hebben wanneer de Waalse Krook een eerste verslag oplevert. Dat moet de commissie zelf regelen.

De voorzitter: We kunnen dat inplannen. Ik wijs er wel op dat we naar de Waalse Krook zijn geweest naar aanleiding van ons stadsbezoek aan Gent.

De heer Bart Caron: Ik bedoel dat ik een visie wil horen over de ontwikkeling van zo'n instituut. Ik kan me er iets bij inbeelden, omdat ik die buitenlandse instituten ken. Ik vind dat we in Vlaanderen dringend die stap moeten zetten. Ik hoef dat gebouw niet te zien. Het zal mooi zijn, daar ben ik zeker van. Mij interesseert de werking en wie welke rol gaat spelen.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik wil de heer Caron geruststellen. Hij verwijst naar die meer dan negentig jaar. Het zal goedkoper worden en sneller gaan. De huidige beeldproductie is sowieso digitaal. Wat ik heb aangehaald, gaat over het materiaal waarvoor je van het lineaire moet vertrekken, van de pellicule, van het puur analoge. Dat kun je niet aan een hoog tempo overzetten.

Dat is het moeilijke in dit verhaal. Langs de ene kant weet je lineair hoe ver je moet gaan en kun je een schatting van de kostprijs maken. Langs de andere kant zal het in de toekomst goedkoper worden. Een kopie van een byte is een kopie van een byte. Zo simpel is dat.

Misschien moet er wel een beeldbank worden gecreëerd, die losstaat van de productie van de televisiezenders, bij de openbare omroep dan. Ik zie het niet zo somber in, maar we moeten er wel oog voor hebben.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het imago van de VRT - 1470 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, collega's, een tijdje geleden heb ik hier een vraag gesteld over het Radio 1-programma Peeters & Pichal, in verband met de poll over de regeringsvorming. We hebben toen een goed antwoord gekregen en gehoord hoe het juist in elkaar zat, vooral qua statistiek, het aantal stemmen en de bekendmaking daarvan. Het was toen duidelijk dat het over een politiek informatief programma gaat.

Nadien heeft men daarover in de media wat doorgeboemd. De openbare omroep verdedigt deze uitzending met de definiëring van Peeters & Pichal als een breed actuaprogramma over alles waar de mensen mee bezig zijn, zo ook de regeringsvorming. Als zij informatief politiek nieuws brengen en daarover debatteren, kun je zeggen dat de presentatoren van het programma lijnrecht staan tegenover de journalisten, die moeten werken met een redactiestatuut, dat de naleving van een deontologische code inhoudt.

Een ander element in verband met Radio 1 is de baardgroei van de heer Fillet. Ik zeg altijd: much ado about nothing. Het gaat niet over de baardgroei van die persoon. Het gaat erover of men daarmee in Radio 1-spotjes een politiek statement doet of niet, gezien de huidige politieke impasse. Ik stel vast dat daarover in de media ook veel pro's en contra's naar voren zijn gebracht. Dat is gewoon een nuchtere vaststelling. Als ik daarover toen één uitspraak heb gedaan, was het omwille van mijn bezorgdheid over de neutraliteit, om dergelijke discussies zo veel mogelijk te vermijden. Het is toch een publieke omroep met een publiek karakter, die de facto neutraal moet zijn, op alle mogelijke vlakken.

Op 3 maart organiseerde Radio 1 de avond 'Kwesties' over de identiteit van België. We hebben gezien dat de openbare omroep, opnieuw naar aanleiding daarvan, zich vooraf en nadien in de publieke opinie met pro's en contra's op glad ijs bevond. Er is een communicatieblunder geweest waarbij de hoofdspelers, de politieke tenoren Verhofstadt en De Wever, uiteindelijk niet zijn opgedaagd omdat zij op voorhand niet wisten dat het om een publiek debat ging. Ik had de indruk dat men dit had opgeklopt in de hoop dat er veel volk zou komen en dat de heren dan niet anders zouden kunnen dan komen. Dat is een gekende truc, maar daarover gaat het hier niet.

Met mijn drie concrete voorbeelden wil ik aantonen dat ik in de media allerlei stellingen pro en contra zie. Er is in de media een controverser over de al dan niet vermeende belgicistische houding van de openbare omroep. Ik beweer niet dat het zo is, maar ik stel vast dat er veel over wordt geschreven, gepraat en geblogd. Dat maakt mij bezorgd over de publieke openbare omroep, die op dit vlak toch een neutrale houding moet aannemen. Ik herinner mij de heroïsche discussies die we in de periode 1995-1999 voerden over de naamswijziging van BRTN naar VRT. Dat ligt zeer gevoelig en het is vanuit die zorg dat ik mijn vraag stel over het imago van de VRT, al dan niet aangestookt door bepaalde personen of groepen. Ik stel vast dat er in de media volop over wordt gediscussieerd en ik vind dat geen goede zaak.

Minister, hoe gaat de openbare omroep als publieke omroep om met het sedert een aantal maanden toch wel gecreëerde imagoperceptieprobleem dat haar fundament van pluralisme en

objectiviteit zou kunnen bedreigen? In hoeverre is er bij de VRT een duidelijk afgelijnde communicatiestrategie om het correcte imago van de publieke omroep te vrijwaren? Is die strategie er? Op welke manier wordt daarop gereageerd? Ik heb het dan niet over een aantal woordvoerders die telkenmale laconiek een aantal zaken weerleggen. Het is belangrijk dat de publieke omroep een afgelijnde communicatiestrategie heeft. Vallen de medewerkers van een actuaprogramma als Peeters & Pichal en van Kwesties al dan niet onder een redactiestatuut? Indien niet, wat is daarvoor de reden? Want het gaat hier toch om journalistiek?

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, ik begrijp de zorg van de heer Decaluwe. Ik wil er een heel korte vraag aan toevoegen. Misschien is dit een richting die we moeten inslaan. We kunnen dit realiseren samen met de nieuwe beheersovereenkomst. Wat is het probleem? Ik denk dat Radio 1 zich profileert als een soort nieuwszender of actuezender terwijl daar programma's in zitten die niet behoren tot de pure actualiteit of de pure redactionele verwerking. Daarom vraag ik u of u het in overweging zou nemen om de piste te onderzoeken waarin je de VRT vraagt om een profilering te maken van haar netten. Ook de discussie over MNM draaide over een nieuwe profilering. Zo zou je zeer duidelijk kunnen specificeren dat Radio 1 een nieuws- en actualiteitenzender is. Daardoor zouden automatisch alle programma's die daarop worden geprogrammeerd nieuws- en actualiteitsprogramma's zijn.

Dat is een zeer interessante uitdaging. Nieuwszenders heb je in het buitenland ook. Er zijn voorbeelden genoeg. Daar heeft men als duidelijke taakomschrijving: je moet minstens één radiozender hebben die zich puur richt op nieuws, actualiteit en duiding. Daarmee ga je de discussie, die de heer Decaluwe terecht aanhaalt, uit de weg. De VRT zou in dit geval gedwongen worden om een programma als Peeters & Pichal te programmeren op Radio 2. Naar mijn gevoel past dat daar beter dan op Radio 1. Dan krijg je die discussies niet meer. In de beheersovereenkomst zou je duidelijk moeten omschrijven dat er een nieuwskanaal moet worden gecreëerd. Minister, vindt u dat een piste die we, met het oog op de nieuwe beheersovereenkomst, moeten onderzoeken?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, inhoudelijk staan wij achter de vraag naar een neutrale en objectieve openbare omroep. Dat is een open deur intrappen. Ik steun de vraag van de heer Decaluwe. Hij zegt dat VRT-medewerkers moeten beseffen dat zij in loondienst zijn van de openbare omroep. Elke uitspraak die zij doen of zelfs elke houding die zij aannemen, reflecteert op de openbare omroep als instelling. Zij moeten daar zeer omzichtig mee omgaan. Wij moeten die vraag blijven herhalen.

De voorzitter: De heer D'Hulster heeft het woord.

De heer Steve D'Hulster: Collega's, de heer Decaluwe heeft terecht aangehaald dat er de voorbije weken heel wat debat is gevoerd over het imago van de VRT in het algemeen en in het bijzonder over de Vlaamse of Belgische identiteit die daaraan verbonden is, of juist niet. Dat debat is waardevol en nodig. Maar wij moeten ervoor opletten dat de slinger niet te veel overslaat naar de andere kant. De heer Decaluwe verwijst meteen naar de controverses die er is geweest. Ik hoor dan vorige week dat er vanuit een bepaalde hoek wordt gepleit voor een quota voor Vlaamse schlagers op de VRT. Ik maak mij daar zorgen over. Ik kan best wel een bepaalde portie Salim Seghers en John Terra verdragen. Ik ben er absoluut van overtuigd dat dit aan bod moet komen, ook op de openbare omroep. Maar ik denk niet dat we van Studio Brussel Studio Vlaanderen moeten maken. Het is zeker belangrijk dat we een correct imago nastreven voor de openbare omroep, maar het is even belangrijk dat we ons niet te kneuterig opstellen en dat we ons niet laten verlammen door heel die controverses.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik heb over die meer Belgische richting van de VRT ondertussen een schriftelijke vraag gericht tot de minister. Die vraag is nog altijd in de antwoordperiode. Ik vermoed dat ik er nog wel een antwoord op zal krijgen.

Ik begrijp de redenering van onze goede collega van de sp.a over de quota voor de Vlaamse muziek niet goed. Ik zie het verband niet met de vraag van onze goede collega de heer Decaluwe. Hier gaat het over de objectiviteit en de neutraliteit van onze openbare omroep. We hebben het daarover al gehad in hoorzittingen en in andere discussies die we in deze commissie hebben gevoerd. We stellen inderdaad vast dat journalisten van de VRT bepaalde stelling innemen over politieke aangelegenheden. Als Koen Fillet zijn baard laat groeien omdat hij vindt dat de regeringsvorming te traag gaat en België behouden moet worden, dan is dat voor hem als individu zijn goede recht. Maar zodra Radio 1 de foto's publiceert van de actie van de heer Fillet, als VRT-gezicht, heb je natuurlijk wel een probleem. De VRT moet dergelijke stellingnamen niet doen. Idem dito voor het Radio 1-initiatief omtrent de identiteit van België, waarbij men toch in een bepaalde richting gaat. Het zeer toevallige initiatief van Studio Brussel om Belgische groepen te promoten: zo iets heb ik in het verleden nog nooit meegemaakt. Als je aan de VRT vraagt om wat meer Vlaamse muziek te promoten, wat toch deel uitmaakt van de identiteit van de openbare omroep, zoals het in de beheersovereenkomst staat en in de decreten, dan is dat te veel gevraagd en leggen we te veel eisen op aan de VRT. Maar in dit geval mag dat allemaal. Dat heeft inderdaad te maken met de zeer onduidelijke grens tussen de zogenaamde duiding- en nieuwsprogramma's en de andere programma's. Ik vind de vraag van de heer Decaluwe meer dan terecht. Een vergelijking maken met de eventuele quota voor Vlaamse muziek doet hier niet ter zake.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, ik heb hierover uiteraard ook input gevraagd aan de VRT zelf, want het gaat over haar visie en haar beleid.

De VRT stelt dat zij de openbare omroep is van de Vlaamse Gemeenschap. Iedereen in Vlaanderen is een aandeelhouder van de VRT. Het is logisch dat heel veel Vlamingen en tal van organisaties een eigen en dus soms ook tegengestelde mening hebben over de VRT. De verschillende en vaak tegengestelde meningen tonen aan dat de VRT erin slaagt om een verscheidenheid van onderwerpen aan bod te laten komen in haar aanbod.

De VRT tracht de pers, de belangengroepen en alle Vlamingen duidelijk te informeren over haar visie en aanbod. Ze doet dat met corporate communicatie, perscommunicatie en publiekscommunicatie. Op die manier wil ze actief bijdragen tot een positief VRT-imago bij het brede publiek en het vertrouwen van de kijker en luisteraar in de VRT behouden.

De missie zegt wat de VRT wil doen en geeft de ultieme doelstelling van de VRT weer: "De VRT is de Vlaamse publieke omroep van iedereen en voor iedereen. De publieke omroep biedt audiovisuele programma's en diensten voor een breed publiek op alle platformen, los van commerciële en politieke invloeden. Hij zet in op kwaliteit, duurzaamheid en gemeenschapszin." De VRT is als de publieke omroep van de Vlaamse Gemeenschap de omroep voor alle Vlamingen en van alle Vlamingen. Binnen de VRT staan de wensen en de behoeften van de inwoners van Vlaanderen centraal. De VRT tracht daarom met een combinatie van breed en gespecialiseerd aanbod een divers publiek te bereiken. Daarom heeft ze ook aandacht voor een verscheidenheid van onderwerpen: regionale, Vlaamse, nationale, Europese en mondiale onderwerpen. Ook in het publiek bekendmaken van haar aanbod stelt zij deze doelstelling voorop.

Een onderwerp dat aan bod komt in een programma kan niet altijd vanuit alle mogelijke invalshoeken benaderd worden binnen dat ene programma. De VRT zorgt er wel voor dat de verscheidenheid van invalshoeken over die onderwerpen in haar totale aanbod evenwichtig aan bod komt.

De onafhankelijkheid van de openbare omroep garandeert dat de VRT onafhankelijk kan beslissen over de inhoud van haar programma's en de titels van haar aanbod. De inhoud van een programma is een getrapte verantwoordelijkheid van de redacteur/presentator, over de eindredacteur tot de netverantwoordelijke. Samen zijn ze betrokken bij het tot stand komen en het invullen van een programma. Vanuit hun functie zijn ze elk getrappt verantwoordelijk voor een uitzending. De eindverantwoordelijkheid voor de programma's ligt evenwel bij de netmanager of – voor nieuwsprogramma's – bij de hoofdredactie. Relevante klachten worden aangepakt aan de hand van een procedure zoals bepaald in het programmacharter, voor niet-nieuwsprogramma's, of in de deontologische code, voor nieuwsprogramma's.

Peeters & Pichal is geen programma van de nieuwsdienst, maar moet voldoen aan de bepalingen uit het programmacharter. Kwesties was een evenement van Radio 1 waarbij werd samengewerkt met de nieuwsdienst. Journalisten van de nieuwsdienst die meewerkten aan het evenement zijn onderworpen aan hun eigen deontologische code als journalist. Voor alle programma's van de VRT gelden dan ook deontologische richtlijnen. Die kunnen in het programmacharter te vinden zijn ofwel in de deontologische code.

Voor programma's die niet vallen onder de nieuwsdienst zijn de deontologische richtlijnen opgenomen in het programmacharter. Dit past in het integriteits- en kwaliteitsbeleid van de omroep. Het charter is ook van toepassing op alle mediadiensten, zoals radio, televisie, websites, teletekst en het mobiele aanbod. Het geldt zowel voor de interne als voor de externe producties. Alle medewerkers van deze programma's en diensten moeten zich houden aan de richtlijnen in het programmacharter. Het programmacharter omschrijft zijn toepassingsgebied als volgt: "Het programmacharter geldt voor alle programma's en multimediaproducties van de VRT, behalve voor de programma's en multimediaproducties die onder de verantwoordelijkheid van de hoofdredactie van de nieuwsdienst vallen en aldus omschreven zijn in het redactiestatuut en de deontologische code van de nieuwsdienst. Het programmacharter geldt voor alle media: radio, tv, internet en mobiele media, en dat zowel lineair als niet-lineair. Het geldt eveneens voor items van de VRT of van VRT-medewerkers in hun hoedanigheid van VRT-medewerker die worden geplaatst op interactieve mediaplatformen beheerd door derden. Het programmacharter geldt zowel voor programma's en multimediaproducties die de VRT intern produceert als voor programma's die zijn aangekocht. Het programmacharter geldt eveneens voor trailers van programma's en multimediaproducties die de VRT uitzendt of op aanvraag aanbiedt."

Het programmacharter geldt voor alle medewerkers van de VRT die inhoudelijk, vormelijk of productioneel meewerken aan of mee beslissen over programma's, multimediaproducties of trailers die de VRT uitzendt of op aanvraag aanbiedt, met uitzondering van medewerkers van de nieuwsdienst en van andere VRT-medewerkers voor zover zij werken voor een programma dat onder de verantwoordelijkheid valt van de hoofdredactie. Het programmacharter geldt voor alle medewerkers van de VRT die de uitzending of het aanbod op aanvraag superviseren, met uitzondering van de hoofdredactie. Het geldt ook voor alle freelancers die inhoudelijk, vormelijk of productioneel meewerken aan de programma's die de VRT uitzendt of op aanvraag aanbiedt. Het programmacharter geldt voor alle externe productiehuizen en hun medewerkers die inhoudelijk, vormelijk of productioneel meewerken, en voor alle medewerkers van de VRT, de Vlaamse Audiovisuele Regie (VAR) en Pebble Media die overeenkomsten sluiten met derden die betrekking hebben of kunnen hebben op het aanbod of de inhoud van de programma's en multimediaproducties van de VRT.

Programma's die vallen onder het programmacharter worden gemaakt volgens het principe van de gepaste onpartijdigheid, zoals staat op pagina 7 van het programmacharter: "We handelen gepast onpartijdig. Gepaste onpartijdigheid houdt in dat we met een open geest een brede waaier van relevante opinies weergeven en met elkaar confronteren en dat we thema's behandelen vanuit diverse invalshoeken. Gepaste onpartijdigheid betekent geen strikte neutraliteit. We kunnen standpunten innemen, maar wanneer we dat doen, doen we dat weloverwogen, onderbouwd, fair, met open geest en rekening houdend met de context, de

actualiteit, de natuur van het onderwerp en het controversiële karakter ervan. We hoeden ons voor een eenzijdige benadering van controversiële onderwerpen. We gaan bijzonder omzichtig om met het oproepen tot acties of tot deelname aan petitie. Wanneer we uitzonderlijk toch oproepen tot acties of deelname aan petitie, doen we dat weloverwogen, na overleg en in een geest van gepaste onpartijdigheid. Hoe controversiëler het onderwerp, des te meer aandacht we besteden aan een diversiteit van relevante opinies. Een brede waaier van opinies hoeft niet binnen één programma aan bod te komen, wel binnen een programmareeks of minstens binnen hetzelfde net en medium. Hoe controversiëler de standpunten, des te dichter we ze op elkaar laten aansluiten.”

Dat wat betreft het programmacharter, dat van toepassing is op alle programma's die niet vallen onder de deontologische code van de nieuwsdienst. Voor de programma's van de nieuwsdienst geldt een eigen deontologische code, die is gebaseerd op de waarden nauwkeurigheid, onpartijdigheid en goede trouw. Deze waarden zijn uitgewerkt in het redactiestatuut, dat de onafhankelijkheid van de nieuwsdienst garandeert. Alle journalisten van de programma's van de VRT-nieuwsdienst vallen onder het redactiestatuut van de VRT.

Buiten de VRT is er nog een code die is opgemaakt door Raad voor de Journalistiek. Daaraan voldoen alle journalisten die betrokken zijn bij programma's van de VRT, of het nu gaat om programma's van de nieuwsdienst of niet.

De VRT zelf besluit hieruit dat Peeters & Pichal een programma is dat moet voldoen aan het programmacharter. Het is geen programma van de VRT-nieuwsdienst, maar een niet-nieuwsprogramma kan wel samenwerken met de VRT-nieuwsdienst. Op de medewerkers van de nieuwsdienst die programma-items voor zo'n programma maken, is de deontologische code van de nieuwsdienst van toepassing. Ook voor het publieksevenement Kwesties van Radio 1 werd samengewerkt met de VRT-nieuwsdienst. Daarbij was hun deontologische code van toepassing.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, collega's, ik heb met aandacht naar het antwoord geluisterd, maar ik heb natuurlijk niets nieuws gehoord. Minister, u zegt dat u zich voor het antwoord op de eerste vraag over de afgelijnde communicatiestrategie hebt moeten informeren bij de VRT. Ik verwijt u totaal niets. Maar wat de VRT hier prepareert, noem ik een peptalkantwoord. Het is totaal nietszeggend. Dat is gewoon een vaststelling.

Er is ook een verschil tussen theorie en praktijk. Ik heb de indruk dat hoe meer charters en codes er in de voorbije periode worden uitgevonden, hoe meer problemen er zijn. Als hier parlementaire vragen worden gesteld, gebeurt dat naar aanleiding van controverses in de media en uitspraken. Ik stel vast dat er tussen theorie en praktijk een enorm verschil bestaat.

In januari was er het incident met Peeters & Pichal, vervolgens waren er de spotjes van Radio 1 in februari, begin maart was er Radio 1 Kwesties. Wat zal het zijn in april? Dit doet het imago van de openbare omroep geen goed. Het is niet de eerste keer dat men in de fout gaat en dat er communicatieblunders zijn.

Wat mij niet bevredigt, is hoe de VRT ermee omgaat. Ze zegt dat Peeters & Pichal een breed actuaprogramma is, dat nauw samenwerkt met de nieuwsdienst, maar de medewerkers hebben geen redactiestatuut of deontologische code. Ze hebben een programmacharter. Meer en meer worden de items van Peeters en Pichal ongesneden als eerste of tweede punt in het nieuws gebracht. Items die niet gemaakt zijn door journalisten zijn wel het hoofdpunt van het journaal. Het programma staat wel onder de verantwoordelijkheid van een eindredacteur. Maar hoe controleert men dat? Wat gebeurt er met dubbel checken?

Met die mengeling van verschillende dingen komt men vroeg of laat in de problemen. Als er iemand naar de rechtbank stapt, gaan de poppen aan het dansen.

Al die charters en codes, men vindt elke keer iets anders uit. Maar wie controleert dat? Ik vind dat men de laatste tijd veel fouten maakt. Zijn er ooit al sancties uitgesproken? Ik heb die vraag al eens gesteld. Toen was het niets, nada. Zelfs naar aanleiding van het schiet-incident in Haïti was er geen sanctie. Maanden op non-actief zetten of een boete geven, dat zijn sancties. Tijdelijk bepaalde dingen niet laten doen, dat vind ik om te lachen.

Minister, hoe gaat men daar intern mee om? Hebt u daar een zicht op? U voelt toch ook dat er een groot verschil is tussen theorie en praktijk.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, ik dank u voor de opfrissing over het redactiestatuut en het programmacharter. Een goede opfrissing is altijd meegenomen. Maar dat verandert niets aan de kern van de zaak. Het probleem is, en dat blijkt zeker uit de conclusie van het antwoord, dat bepaalde programma's van de VRT gebruikmaken van de grijze zone waarin ze opereren. Wat zeg ik? Ze maken er misbruik van! Ze krijgen veel meer ruimte en vrijheid om te doen wat ze willen.

De heer Decaluwe haalt terecht aan dat ze uiteindelijk ook nog eens nieuws creëren voor hun nieuwsuitzending. Het is een kruisbestuiving, maar ze zorgen ervoor dat ze meer vrijheid hebben dan de nieuwsredactie. Ik vind dat niet correct.

Ik heb in het verleden ook al gezegd dat men van verschillende infotainmentuitzendingen van de VRT gebruik en misbruik maakt om bepaalde, ook politieke, stellingen in te nemen. Dat is ongehoord voor een openbare omroep. Ik heb u al meerdere schriftelijke vragen gesteld over bijvoorbeeld de behandeling van politieke partijen in infotainmentprogramma's. Dan antwoordt u ook: het is geen programma van de nieuwsdienst, dus vrijheid, blijheid. Ik vind dat een openbare omroep onwaardig.

Iemand als Koen Fillet is een gezicht van de VRT. Openlijk en met steun van de openbare omroep mag die politieke actie voeren. Dat is de enige conclusie die ik vandaag uit het antwoord kan trekken. De baardgroei van de heer Fillet haalt de heer Decaluwe ook als voorbeeld aan. U vindt dat dat allemaal binnen de normen is, omdat er een onderscheid is tussen het programmacharter en het redactiestatuut. Maar de praktijk wijst uit dat er een probleem is. Dat voelt iedereen met zijn ellebogen aan. Anders zou de heer Decaluwe die vraag zeker niet stellen. Want als er iets is waarvan de heer Decaluwe zich probeert af te houden, is het inhoud. Dit is de eerste keer dat ik de heer Decaluwe in een legislatuur zo vaak opmerkingen hoor maken over inhoud. Als minder ervaren politicus, bedenk ik dan dat er toch wel iets heel ernstig mis moet zijn bij de VRT. Voor u is dat blijkbaar niet zo. U leest mooi het antwoord voor dat u door de VRT wordt bezorgd en daar blijft het bij. Ik vind dat allemaal zeer bedenkelijk.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik heb met de nodige aandacht geluisterd naar het antwoord van de VRT. Het probleem situeert zich in de mengvorm. De kranten zijn er een mooi voorbeeld van. Het is niet duidelijk wat puur journalistiek nieuws is en wat duiding. Radio 1 begint nu drie vormen te mengen, en pretendeert nochtans een actualiteitszender te zijn. In de beheersovereenkomst staat namelijk dat een van de radionetten geënt is op actualiteit en nieuws, en dat is Radio 1. Net daar begint men dan amusement, duiding en nieuws te mengen in één geheel. Dat is experimenteel. Dat is mooi en leuk. Maar daar gaat men voorbij aan wat Radio 1 moet zijn.

Ik weet dat ik geen instant antwoord krijg op vragen die hier plots in de commissie opborrelen, maar toch zou ik dit graag weten. Er bestaan wereldwijd 25 radioformats, met 15 of 20 subformats. Eén daarvan wereldwijd is nieuws. Dat is duidelijk afgelijnd. De mengvorm is dus het probleem. Als je van Radio 1 een actualiteitszender maakt, zul je deze discussie niet meer hebben. Zolang men bij alle netten maar wat aan het crossen is tussen duiding en amusement en die spelereien nadien gebruikt als nieuws, gaat de discussie verder.

Minister, ik verwacht van u duidelijkheid in de nieuwe beheersovereenkomst. Dat kunnen wij doen, zonder met de inhoud bezig te zijn. We kunnen duidelijk de krijtlijnen van de radionetten plaatsen. Laat het eens deze kant zijn, de hoofdaandeelhouder en financier, die zegt: wij willen een nieuwszender, een hitradio, een ‘oldiesradio’ enzovoort. Bij een nieuwszender is het dan logisch dat de volledige zender werkt onder het redactiestatuut, waardoor deze capriolen en de algemene antwoorden, die u krijgt op onze vragen, niet meer mogelijk zijn.

De heer Carl Decaluwe: Naar aanleiding van de heisa over de poll in Peeters & Pichal, zei de VRT enkele uitzendingen later dat het niet allemaal zo representatief is, omdat er altijd maar een tiental reacties zijn. Dat vind ik zeer gevaarlijk. Eerst doet men het, spreekt ervan en klopt het op. Daarna zegt men dat het maar om te lachen is. Dat doe je niet, zelfs niet als het infotainment is. Zeg dan op voorhand dat het een klucht is. Maar het is op Radio 1. De mensen luisteren ernaar in de wagen op weg naar Brussel. Het is dubieus. Als het niet wordt bijgestuurd, verwacht ik hier binnen twee jaar een grote discussie over de neutraliteit en de objectiviteit van de openbare omroep. Dat wil ik voorkomen.

De heer Philippe De Coene: Ik had graag gereageerd op een deel van uw statement, mijnheer Wienen. U zei dat de VRT aan politiek doet, omdat er op een radiozender Belgische muziek wordt gedraaid.

De heer Wim Wienen: Nee, ik heb gezegd dat er een lijn is. Er is Koen Fillet met de baard. Het lijkt me heel toevallig dat Studio Brussel net nu Belgische muziek gaat promoten. Dat is dan meestal Engelstalige muziek. Op het concert komen vooral Engelstalige groepen. Ik heb dat geplaatst tegenover het verzoek van heel wat mensen om meer Nederlandstalige muziek op de VRT te spelen. Dat kan dan niet.

De heer Philippe De Coene: Er bestaat zoiets als Belgische muziek of Belpop. Dat kunt u uiteraard ontkennen vanuit uw ideologie. Maar als Studio Brussel geen week van de Belgische muziek meer kan brengen, maakt ze abstractie van een bepaalde kunstvorm die Belgische muziek is.

Ik ben in oktober in Spanje een aantal Belgische groepen – sorry dat ik het woord in de mond neem, we moeten ons er haast voor verontschuldigen – vrijwillig gaan promoten. Als je het daar hebt over Vlaamse groepen, denken ze dat je uit Zuid-Spanje komt en flamenco speelt. Dat is geen onzin. Het is een stijlvorm die gekend is. Je kunt groepen als dEUS daar niet slijten als Vlaamse groep. Dat is Belgische muziek. Er is destijds een term uitgevonden door Gust De Coster, bij de BRT toen nog. Dat is de term Belpop. Dat kunt u niet zomaar vervangen vanuit uw nationalisme door ‘Vlapop’. Dat gaat niet. Het is Belgische muziek.

Om de zoveel tijd is er op Studio Brussel een week van de Belgische muziek. Het is inderdaad zeer toevallig. Het heeft er eigenlijk niets mee te maken. Indien het zo ver komt dat men vanuit uw ideologie de term Belgische muziek niet meer mag gebruiken, is er toch iets van de pot gerukt. Vindt u dat nu zelf niet?

De heer Wim Wienen: Klein vraagje: wat draagt dat bij tot de discussie die we voeren? We hebben het erover dat de VRT op heel wat vlakken aan politiek doet en van een grijze zone gebruikmaakt om dingen te poneren en zaken te doen die eigenlijk behoren tot de bevoegdheden van een nieuwsdienst, die moeten werken met een redactiestatuut. En u begint te argumenteren over het feit dat er zoiets bestaat als Belpop. Dat is zeer interessant. Ik apprecieer de les. Ik leer graag bij, u weet dat. Maar wat het te maken heeft met onze discussie, is mij niet helemaal duidelijk.

De heer Philippe De Coene: U gooit dat allemaal op één hoopje. U hebt publieke verklaringen afgelegd in hetzelfde genre. Op de duur zouden mensen nog bevreesd moeten zijn om het woord ‘België’ te gebruiken. Zo ver gaat het.

Minister Ingrid Lieten: Zowel in het programmacharter als in het redactiestatuut staan voldoende verwijzingen naar de doelstelling om de onpartijdigheid na te streven. Uiteraard is het altijd een opportuniteitsbeoordeling, die iedereen anders maakt. Ik hoor ook soms dingen op de radio die ik niet goed vind, maar daarom zijn ze nog niet politiek georiënteerd of partijdig.

Het is de verantwoordelijkheid van de programmamaker, de netmanager en de hoofdredacteur om de onpartijdigheid te bewaken. Het staat iedereen vrij om in concrete gevallen in vraag te stellen of het correct gebeurt. In die zin is dit een gepast debat.

Ik ben zelf ook wel vragende partij dat de VRT, gezien haar publieke opdracht, kijkt of ze haar interne procedure voor kwaliteitsbewaking nog kan verbeteren. Dat heb ik ook uitgebreid in mijn visienota aangehaald. Ik kijk ernaar uit hoe de VRT daar bij de beheersovereenkomst tegenover staat. We moeten kijken hoe we nog meer garanties kunnen inbouwen voor de interne controle op de kwaliteitsbewaking.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het incident omtrent het magazine Studio 1 - 1482 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over redactionele medewerking van de VRT aan een voetbalmagazine - 1494 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: De VRT zit er weer middenin. Het heeft te maken met een geruchtenmolen en met zeer onduidelijke feiten. Dat wordt een vreemde traditie.

Zoals u weet, is er een nieuw voetbalblad uitgekomen met de naam Studio 1. Dan denk je dat dat te maken heeft met het gelijknamige televisieprogramma. Nu, dat blijkt niet het geval te zijn, voorlopig toch. Ik wacht nog op uw antwoord, uiteraard.

Er zijn wel gesprekken geweest – en dat maakt het dan weer verdacht – tussen de VRT en SMedia, de uitgever van het voetbalblad. Ik weet niet op welk niveau die gesprekken zijn gevoerd, want de beheersovereenkomst laat de VRT niet toe om zich in te laten met printmedia.

Op 24 februari is het eerste nummer van het magazine uitgekomen met de naam Studio 1 en, nog interessanter, het logo van de voetbalprogramma's van de openbare omroep. Als reactie daarop heeft de VRT in de pers – en ik vermoed dat dat de officiële reactie is van de openbare omroep – gezegd dat ze niets met het magazine te maken heeft en dat ze dat nu eens gaat bekijken. Dan vraag ik me af: hoe zit de vork aan de steel?

Minister, u bent soms de poort naar de VRT voor mij en omgekeerd. Daarom stel ik u deze vragen, die u stelt aan de VRT. Gaat de VRT stappen ondernemen? Ik zou het al lang gedaan hebben, als iemand onrechtmatig mijn logo's gebruikt. Ik heb zo'n discussie in Nederland. Je hebt dat gedeponereerd, dus dat is cash. Daar kun je iets mee doen. Zo ja, welke stappen heeft de VRT genomen? Dat is geen geheime informatie, vermoed ik. Wat vindt u ervan dat de VRT zich nu en in de toekomst niet moet bezighouden met het uitgeven van printmedia?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, collega's, de heer Verstrepen heeft het al goed geschetst. Er is een zweem van onduidelijkheid.

Het is belangrijk om eens aan de andere kant van de taalgrens wat perscommuniqués op te vragen. Ik heb hier het officiële perscommuniqué van RTBF Info. Daarin doet men de aankondiging van die twee tijdschriften, vrij gedetailleerd. Slive zou de eerste keer uitkomen 8 maart en vanaf dan maandelijks. Het telt 32 bladzijden, 200.000 exemplaren. Studio 1 komt er ook begin maart, 120.000 exemplaren, 48 pagina's. En dan lees ik: "Le magazine est réalisé en partenariat avec la RTBF et la VRT." Men heeft het hier ook over uitwisseling van redacties.

Ik heb het tijdschrift jammer genoeg niet bij. Het valt me op dat er geen namen van journalisten in staan. Het doet me vermoeden dat er misschien samenwerking is, maar dat men het niet durft te zeggen. Ik weet het niet. Ik vind het vreemd. De uitgever zou SMedia zijn. Twaalf journalisten zouden daar werken, maar er zijn geen namen te vinden in het tijdschrift. De vraag is ook: wie zit er juist achter die uitgever?

Er is hier destijds een discussie geweest met Tony Mary, zelfs over het uitbaten van Plopsaland. Er waren grote ambities. Volgens de beheersovereenkomst kan het inderdaad niet dat men zich in de printsector begeeft. Maar heeft men dit misschien op een creatieve manier omzeild?

Minister, hebt u weet van een redactionele samenwerking van de Vlaamse openbare omroep met een voetbalmagazine, zoals het in het communiqué staat van RTBF Info? Indien wel, acht u dit verdedigbaar? Of doen de journalisten dit als particulier? Ze hebben misschien allemaal een eigen bvba'tje.

Werd een dergelijke vorm van samenwerking besproken op de raad van bestuur van de VRT? Is dat een strategische beslissing? Ik vond dat ze geen beslissing kon nemen omdat dit in strijd is met de beheersovereenkomst, maar het kan natuurlijk dat ze een constructie heeft opgezet die strikt juridisch mogelijk is, maar die tegen de geest van de beheersovereenkomst is. Minister, ik hoop dat u hierover duidelijkheid kunt creëren.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, de VRT stelt vast dat het magazine Studio 1 op de markt is gekomen, maar dat de uitgeverij in haar communicatie de VRT ten onrechte als partner vermeldt. De openbare omroep werd ook vermeld in het colofon van het blad. Ook dat is onterecht gebeurd. Toen de VRT hierover werd ondervraagd door een journalist van De Morgen, heeft de omroep uitdrukkelijk publiek gecommuniceerd en afstand genomen van dit initiatief. De woordvoerder van de VRT verklaarde op dat moment: "Er zijn een aantal maanden geleden inderdaad gesprekken geweest met SMedia, de uitgeverij die plannen had om een voetbalblad onder de Studio 1-vlag op de markt te brengen. Maar wij hebben toen duidelijk gemaakt dat dat voor ons niet kon. De beheersovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en de VRT laat immers niet toe dat wij ons met het uitgeven van printmedia gaan bezighouden."

De VRT bevestigt mij dus dat zij niets met dit magazine te maken heeft. De omroep wordt wel geconfronteerd met een magazine dat onrechtmatig de naam van de VRT en het logo van Studio 1 gebruikt. Er is geen redactionele samenwerking. Aangezien er geen redactionele beslissing moest worden genomen, werd dit niet aan de raad van bestuur voorgelegd. De VRT beraadt zich momenteel over wat ze moet doen ten aanzien van deze uitgeverij. De juridische acties zijn in voorbereiding. De VRT is deze afweging aan het maken.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, dank u. Het was een kort antwoord op een korte vraag. Ik vraag me nu toch af welke stappen de VRT heeft genomen. Er zijn toch al 2,5 weken verstreken. Hier zou toch al een kennisgeving, een brief of een aangetekend schrijven

moeten zijn verstuurd vooraleer de juridische procedure wordt gestart. Een publieke verklaring is één ding, maar op het ogenblik dat je een publieke verklaring doet, vertrekt er – dat is toch in heel veel mediabedrijven zo – ook automatisch een schrijven om de tegenpartij, in dit geval SMedia, meteen in gebreke te stellen. Ik mis dit in uw antwoord. Ik reken erop dat we dit wel te weten komen zonder dat ik daarover opnieuw een vraag moet indienen.

Ik vind het vreemd dat de VRT zich nog beraadt. Als een blad, een print, op zoveel exemplaren wordt uitgegeven en gedistribueerd, met daarop een logo van een programma van de openbare omroep met dezelfde naam, waarover moet men zich dan nog beraden? Dit is toch zeer duidelijk: als je er niets mee te maken hebt, moet meteen in een aangetekend schrijven worden gevraagd om het blad op zeer korte termijn uit de rekken te halen. In het verleden zijn daar al genoeg voorbeelden van geweest. Ik begrijp echt niet waarom de VRT zich nog aan het beraden is.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, we moeten altijd ook naar de andere kant van de taalgrens kijken. Ook de RTBF zal dit niet zomaar in haar perscommuniqué zetten. Er is, tussen aanhalingstekens, ‘stront aan de knikker’ omdat de VRT niet of nauwelijks reageert. De heer Verstrepen zegt terecht dat men in normale omstandigheden met hetzelfde logo en dezelfde naam geen tweede uitgave kan doen zonder direct uit de rekken te worden gehaald. Dat is accuraat optreden als management en als juridische dienst. Men moet niet eerst veertien dagen nadenken over wat men kan doen of niet doen. Op vragen van parlementsleden zijn ze wel veel rapper om juridische stokken in de wielen te steken dan naar aanleiding van zo’n vitaal element.

Ik vind het bijzonder vreemd dat de namen van de journalisten niet gekend zijn. Ik hoop dat het niet weer een ‘Michel Wuytske’ is: veel journalisten zijn in hun vrije tijd bij wijze van bijverdienste commentator of redacteur bij een bepaald magazine. Kan dat deontologisch? Past dat in het programmacharter? Enzovoort. Minister, ik wil dat u een signaal geeft zodat het management daar paal en perk aan stelt. U moet desnoods zelf de nodige stappen zetten. Het VRT-logo is ook van de Vlaamse Gemeenschap, die aandeelhouder is. Wij moeten alle juridische middelen inzetten om die tweede verschijning niet te laten plaatsvinden. Desnoods moet het blad dan maar uit de rekken worden gehaald. Het gaat over 20.000 exemplaren. Als je ziet dat er na 14 dagen nog geen concrete juridische stappen zijn gezet, moet je vaststellen dat de VRT daar zeer laks mee omspringt.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Ik heb voor de heer Decaluwe een suggestie voor een schriftelijke vraag. Als journalisten dat in hun vrije tijd zouden doen, hebben ze daar de toelating van de eindredacteur of van de hoofdredactie voor nodig. Minister, weet u of er dergelijke aanvragen zijn gebeurd bij de hoofdredactie?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega’s, ik heb geen glazen bol. Maar ik zal deze bijkomende vragen stellen en u het antwoord overmaken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de Evenementenlijst - 1502 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, deze vraag zit pal in de actualiteit, bij manier van spreken. Dit dossier is ook, naar mijn gevoel, niet volledig afgerond.

De Profliga zette recent het licht op groen voor de hervorming of liever de bevestiging van de Belgische voetbalcompetitie voor de komende drie speelseizoenen. De competitieformule lijkt nu duidelijk. Het zal opnieuw met play-offs zijn. De bidders voor de voetbalrechten zullen nu een definitief zicht krijgen – of ze hebben dat al – op de tender die moet worden uitgeschreven. Ik weet niet of die tender al officieel is gelanceerd.

Tweede element in het dossier is dat de voorbije maand het Europees Hof van Justitie België in het gelijk heeft gesteld over de opname van het EK en WK Voetbal op de Evenementenlijst. Die opname was aangevochten door de UEFA en de FIFA. Het Hof is echter van oordeel dat onder meer de hoge kijkcijfers – en dat vind ik het interessante in deze redenering – duidelijk illustreren dat zeer veel mensen deze competitie matches op televisie volgen, zelfs zonder fervent voetballiefhebber te zijn. Ik vind wat het Hof hier naar voren brengt zeer belangrijk: het betekent dat hetzelfde geldt voor andere grote evenementen, los van voetbal, zoals wielrennen en andere evenementen.

Op de bestaande Evenementenlijst wordt de Belgische voetbalbeker omschreven als een competitie met een bijzonder algemene weerklank in België. Iedere ook niet-voetballiefhebber weet dat als een ploeg in de finale komt de hele stad of het hele dorp of de hele streek gemobiliseerd wordt. Voetballiefhebber of niet, iedereen gaat naar het Heizelstadion.

Vanuit dezelfde redenering heeft men destijds de finale van de beker van België voor mannen voor integrale verslaggeving op die Evenementenlijst geplaatst, naast andere evenementen: Milaan-San Remo, de Memorial Ivo Van Damme, de finale van de Koningin Elisabethwedstrijd, enzovoort.

Minister, belangrijk is ook dat zowel in het regeerakkoord als in de beleidsbrief Media 2010-2011 staat vermeld dat de Evenementenlijst kan worden geëvalueerd en aangepast. Men wist dat er mogelijk een probleem zou kunnen zijn met de uitspraak van Europa naar aanleiding van het voorval dat ik u daarnet heb toegelicht. Dat is intussen van de baan.

Sinds de periode van de totstandkoming van de Evenementenlijst werd de Belgische voetbalcompetitie hervormd met onder meer een systeem van play-offs. Ik weet niet of u zich nog herinnert dat de competitie geëindigd was op testwedstrijden en dat dit niet was voorzien in de tender van het voetbalcontract. Toen verdween de belangrijkste voetbalwedstrijd van het jaar achter de decoder omdat een Waalse kabelmaatschappij de rechten claimde. Belgacom stond erbij en keek ernaar omdat het inderdaad niet in de tender stond.

Het systeem van de testwedstrijden is afgeschaft en werd vervangen door het systeem van de play-off I met zes ploegen, waardoor de vroeger toegekende exclusiviteit daarop vervalt. Dat nieuwe systeem heeft minstens min of meer hetzelfde karakter als de Belgische voetbalbeker. In het finale stadium zal men de Belgische kampioen aanduiden.

Minister, ondertussen heeft de Raad van Mededinging zich al beziggehouden met die hervorming van de Belgische voetbalcompetitie. We weten niet wat er zal gebeuren. We hebben dit weekend gezien dat zes van de achttien ploegen met voetbalshirts op het terrein zijn gestapt met daarop de boodschap dat ze tegen de play-offs zijn. Ik zie dat massaal veel supporters er ook tegen zijn. Is dit niet op de een of andere manier een opportuniteit om die play-offs als dusdanig ook op die Evenementenlijst te plaatsen? Misschien niet volledig, misschien enkel de laatste drie wedstrijden – ik laat dat aan u over. Dit biedt voordelen. De Voetbalbond zal waarschijnlijk terugkrabbelen met de play-offs omdat de waarde van het voetbalcontract zal verminderen. Daarmee zullen we een groot aantal clubs en ook voor een deel de supporters tevreden stellen. We kunnen daarmee in een win-winsituatie komen. We mochten toch die Evenementenlijst evalueren of bekijken? Het zou een sterk politiek signaal zijn indien we dit zouden overwegen, ook in het publieke belang van de voetballiefhebber.

Minister, welke stappen hebt u al ondernomen om te komen tot een evaluatie, met mogelijk ook een aanpassing, van de bestaande Evenementenlijst? Ik heb het over de bestaande Evenementenlijst, want er zijn ondertussen al veel nieuwe evenementen opgedoken. Indien er effectief al een evaluatie gebeurde, wat waren de conclusies en wat zijn dan de resultaten van de mogelijk daaruit volgende aanpassing van de Evenementenlijst? Kan er een motivatie gevonden worden om de wedstrijden of een aantal wedstrijden van play-off I ook op de Evenementenlijst te plaatsen? Is de tender van de Belgische voetbalcompetitie vanuit de Profliga nu al volledig conform met de bestaande mediawetgeving? Is die tender al uitgevaardigd? Ik heb daar geen zicht op.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Mijnheer Decaluwe, ik heb uw redenering beluisterd, maar ik vraag mij toch af of je inderdaad tot een win-winsituatie komt. Als je die play-offs op de Evenementenlijst plaatst, betekent dat inderdaad dat daarvoor niet extra zal worden betaald. Die moeten dan gratis ter beschikking komen. Dat betekent dus een verlies aan inkomsten, waarschijnlijk uiteindelijk ook voor de clubs. Dat zal hun misschien geen plezier doen, in tegenstelling tot wat u denkt.

De procedure om te komen tot een verruiming of wijziging van de Evenementenlijst is mogelijk, maar niet gemakkelijk. Wij hebben daar heel wat overleg voor nodig met de Franse Gemeenschap maar ook met Europa. Men moet dat daar ook aanvaarden. We weten dat de recente uitspraak met betrekking tot de FIFA-zaak, die we gewonnen hebben, hoopgevend is, maar daarmee hebben we onze slag nog niet thuisgehaald.

Mijn fractie speelt al een tijdje met een nieuwe gedachte en misschien is dit het moment om ze eens te lanceren. In Nederland heeft men een heel ander systeem. Bij ons stelt de Profliga enkele rechtenpakketten samen en verkoopt die dan aan de meestbiedende. We herinneren ons de strijd in 2005 tussen Belgacom en Telenet, die zich met grote budgetten in de strijd wierpen voor die uitzendrechten. Voor de kijker heeft dat grote gevolgen. Als een bepaalde distributeur de rechten verwerft, kunnen de klanten van de andere distributeur, die uit de boot is gevallen, die programma's niet bekijken, tenzij ze overstappen naar een andere aanbieder voor hun televisieabonnement. Wij weten in de huidige tijden dat men dan ook het internet- en telefoonabonnement meeneemt.

Wij vinden dat een rare zaak. Wij zouden ons kunnen voorstellen dat we naar het Nederlandse systeem gaan. Daar maakt de Profliga zelf een kanaal, een zender waarop zij haar programma's samenbrengt en dan aanbiedt aan alle operatoren. Dat heet daar Eredivisie Live. Dat is het eigen tv-kanaal van de Eredivisie.

Op die manier zou echt klantvriendelijk worden gewerkt ten aanzien van de kijker en de voetballiefhebber.

Wat de inkomsten betreft, zou dit een goede zaak kunnen zijn. Als aan verschillende gegadigden wordt verkocht, zal verschillende keren een klein bedrag worden ontvangen. Nu wordt eenmaal een bijzonder groot bedrag binnengehaald. Dat betekent niet dat de inkomsten kleiner zouden worden. In Nederland blijkt het in elk geval haalbaar.

Het is natuurlijk geen beslissing die de minister of dit gremium moet nemen. We roepen de Profliga enkel op eens na te gaan of ze met dit systeem in ons land iets zou kunnen bereiken.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, de heer Decaluwe heeft gevraagd of ik een voetballiefhebber ben. Ik ben een voetbalmoeder. Ik ben er erg vertrouwd mee dat het televisiescherm altijd groen gekleurd is.

Dit vergt in elk geval onze aandacht. Veel mensen willen van voetbal genieten. We moeten de verschillende belangen trachten af te wegen. Los van de rest van mijn antwoord wil ik er dan ook in de eerste plaats op wijzen dat we een systeem van vrije nieuwsgaring hebben. Dit

systeem is van toepassing op de play-offwedstrijden. Volgens het principe van de vrije nieuwsgaring kan elke zender sowieso verslag uitbrengen over het verloop van de play-offwedstrijden.

Als antwoord op de vragen of die wedstrijden op de Evenementenlijst moeten komen en of de Evenementenlijst eventueel moet worden aangepast, wil ik even de recente initiatieven overlopen.

In het najaar van 2010 heeft de administratie op mijn verzoek een bevraging van de dienstenverdelers, de consumentenorganisaties, de omroeporganisaties en de Vlaamse Regulator voor de Media over een aanpassing van het evenementenbesluit georganiseerd.

In deze bevraging zijn in de eerste plaats een aantal juridische vragen gesteld. Die vragen hebben onder meer betrekking op de interpretatie van begrippen als ‘kosteloze televisie’, ‘digitaal basispakket’ en ‘belangrijk deel van de bevolking’. Verder zijn vragen gesteld over de voorwaarden om een evenement als zijnde van aanzienlijk belang te beschouwen. Wat vinden de betrokkenen hiervan? Wat zijn de criteria? Daarnaast zijn de aangeschreven belanghebbenden in de mogelijkheid gesteld opmerkingen over de Evenementenlijst zelf te geven.

De omroeporganisaties en dienstenverdelers die zijn uitgenodigd om aan deze bevraging deel te nemen, zijn Alfacam Group, Belgacom, Media Ad Infinitum, Norkring België, SBS Belgium, Telenet, TV Vlaanderen, de Vlaamse Mediamaatschappij en de VRT. De vragenlijst is tevens bezorgd aan Test-Aankoop en aan de Vlaamse Regulator voor de Media. De administratie heeft antwoorden ontvangen van Media Ad Infinitum, SBS, Telenet, de Vlaamse Mediamaatschappij, VRT, Test-Aankoop en de Vlaamse Regulator voor de Media. Van Alfacam, Belgacom, Norkring en TV Vlaanderen heeft de administratie geen antwoorden ontvangen.

De administratie heeft de resultaten van de bevraging geanalyseerd en me de analyse bezorgd. Om in dit dossier vooruitgang te kunnen boeken, heb ik besloten eerst het arrest van het Europese rechtbank van eerste aanleg in de zaak van de FIFA af te wachten. De FIFA heeft destijds bij de rechtbank een verzoekschrift ingediend waarin de vernietiging is gevraagd van het besluit van de Europese Commissie dat de Belgische Evenementenlijst in overeenstemming met de Europese regelgeving heeft verklaard. Op 16 februari 2011 heeft de rechtbank van eerste aanleg dit verzoekschrift afgewezen. Hierdoor kunnen we nu onderzoeken hoe het evenementenbesluit moet worden aangepast en of de Evenementenlijst eventueel moet worden uitgebreid. Ik ben in elk geval van plan door middel van een aanpassing van het Mediadecreet een aantal verduidelijkingen in verband met de evenementenregeling aan te brengen. Deze verduidelijkingen worden momenteel voorbereid naar aanleiding van de parlementaire discussie die we hierover in deze commissie hebben gevoerd.

Uit de hierboven vermelde bevraging is gebleken dat er bij diegenen die op de vragen hebben geantwoord, geen eensgezindheid bestaat over de omvang en de samenstelling van de Evenementenlijst. Sommige respondenten willen de lijst met een aantal sportieve of culturele evenementen uitbreiden. Anderen willen de lijst beperken. Volgens nog andere respondenten mag de lijst blijven zoals hij nu is. Wat de Belgische voetbalcompetitie betreft, is enkel SBS voorstander van een uitbreiding van de Evenementenlijst met “voetbalwedstrijden eerste divisie mannen van de Belgische voetbalclubs”. Dit zijn de wedstrijden van de Jupiler Pro League.

Of de Evenementenlijst ook daadwerkelijk zal worden aangepast, moet ik nog even in het midden laten. We moeten er rekening mee houden dat de procedure om de lijst door de Europese Commissie goedgekeurd te krijgen, veeleer omslachtig is. Dat kan jaren duren. Ik heb mijn administratie in elk geval gevraagd een beknopte kosten-batenanalyse te maken en de timing van de procedure in perspectief te plaatsen.

De enige voetbalwedstrijd uit een Belgische competitie die momenteel in de Evenementenlijst is opgenomen, is de finale van de Beker van België in het mannenvoetbal. Geen andere wedstrijd van de Beker van België en geen enkele wedstrijd van de Jupiler Pro League staan op de Evenementenlijst.

Dit heeft nog nooit tot problemen geleid. Er is immers een vrije nieuwsgaring. Blijkbaar hebben de voetballiefhebbers de weg gevonden naar de gespecialiseerde voetbalkanalen, zoals Belgacom 11, de voetbalzender van Belgacom TV. Belgacom 11 biedt alle wedstrijden van de Jupiler Pro League aan, inclusief de play-offs I en II.

Dit is momenteel de stand van zaken. Uiteraard zullen we de situatie in het licht van de meest actuele gebeurtenissen moeten bekijken.

Voor alle duidelijkheid wil ik nog even ingaan op de commotie die in mei 2009 is ontstaan naar aanleiding van de uitzendrechten van de zogenaamde testmatches tussen Anderlecht en Standard, die zouden bepalen wie landskampioen zou worden. De uitzendrechten zijn toen verworven door de Waalse betaalzender BeTV en niet door Belgacom. Hierdoor konden de abonnees van Belgacom 11 niet naar deze testmatches kijken. De rechten op de testmatches waren immers niet opgenomen in het uitzendingenpakket van Belgacom TV. Indien Belgacom TV de rechten voor deze testmatches had verworven, waren die allicht niet uitgezonden op het open net, maar enkel op Belgacom 11. In het verlengde van het principe van de vrije nieuwsgaring is er uiteraard voldoende verslaggeving geweest. Dit kan altijd op de verschillende zenders.

De tender van de competitie is nog niet echt publiek. Het is niet duidelijk hoe dit verder zal verlopen. Wat de voetbalwedstrijden betreft, ben ik slechts van een inbreuk op het evenementenbesluit op de hoogte. De rechtstreekse verslaggeving van de voorrondewedstrijd van Club Brugge in de UEFA Europa League is in 2009 aan de digitale sportzender EXQI Sport verkocht. Die verkoop lag niet in de lijn van het evenementenbesluit. Het ging hier evenwel om een Europese competitie en niet om een Belgische competitiewedstrijd. Tot nu toe is dit de enige overtreding die ons bekend is.

In juni 2011 loopt het huidig televisiecontract af. Ik heb vernomen dat over de uitzendrechten van het Belgisch voetbal momenteel nog onderhandelingen lopen met Belgacom, Telenet, BeTV en VOO. We moeten afwachten hoe de Koninklijke Belgische Voetbalbond hiermee en met het voorstel van de heer Vandaele wil omgaan.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik heb deze vraag om uitleg gesteld omdat ik een tegenstander van de huidige voetbalcompetitie ben. Dit antwoord zou een hefboom kunnen vormen om opnieuw te komen tot een normale voetbalcompetitie, zonder play-offs. Dat is mijn doelstelling. Op die manier zou de competitie de wil van de supporters volgen.

Wat de Evenementenlijst betreft, vind ik het een goede zaak dat alle mogelijke actoren worden ondervraagd. Ik vind evenwel dat de politiek, na een parlementair debat, een beslissing moet nemen.

De wielerskoersen vormen een goed voorbeeld. Sinds de Evenementenlijst is opgesteld, heeft het Vlaams wielerschap een duidelijke evolutie doorgemaakt. Flanders Classics is een zeer goede organisatie. Ik stel vast dat sommige wedstrijden wel en andere wedstrijden niet op de Evenementenlijst staan. Volgens mij zouden we die wedstrijden best zo veel mogelijk op de Evenementenlijst plaatsen. Anders dreigen de wedstrijden die niet op de Evenementenlijst staan achter een decoder te verdwijnen. Dat is de formule waarin we kunnen terechtkomen. Het kan zeker niet de bedoeling zijn dat de houder van de rechten kan beslissen populaire koersen als Dwars door Vlaanderen, Gent-Wevelgem of de E3-Prijs Harelbeke

achter de decoder te plaatsen. Daarover kan geen discussie zijn. Dit voorbeeld toont in elk geval aan dat de Evenementenlijst achterhaald is.

Wat het voorstel van de heer Vandaele betreft, wil ik erop wijzen dat Nederland een groter landschap kent. Een voetbalzender van de Profliga is ten dode opgeschreven. Daar zijn al studies over uitgevoerd. Belgacom TV kent een beetje succes dankzij het voetbalcontract. Als we de cijfers voor de voetballiefhebbers op zich bekijken, merken we echter dat dit een half drama is. Het gaat om minder dan 100.000 mensen. Ik wens de mensen die in Vlaanderen of in België een zender van de Profliga willen oprichten, in elk geval veel succes. Dit is ten dode opgeschreven. De voetbalclubs zullen hier totaal geen inkomsten uit halen.

De enige grote waarborg in heel de discussie is het decreet betreffende de vrije nieuwsgaring. We hebben hier in het verleden hard aan gewerkt. Dit is een belangrijk element van het verhaal. Over de Evenementenlijst zelf moeten we misschien een andere keer nog eens een discussie voeren. Het gaat dan niet enkel om wielrennen of om sport, maar ook om culturele gegevens. Het lijkt me de moeite hierover van gedachten te wisselen. Tijdens een dergelijke discussie zouden we dan de link met de culturele identiteit kunnen leggen. De Evenementenlijst moet in elk geval altijd een deel van het open net blijven.

De minister wil de situatie van de play-offs I bekijken. Ze sluit een opname op de Evenementenlijst niet uit. Ik vind het goed dat op die manier wat druk op de ketel wordt gehouden. De Profliga heeft deze hervormingen op een vrij ondemocratische wijze doorgevoerd. De grote baas van Belgacom TV, de heer De Keyser, heeft de Belgische voetbalcompetitie “une farce” genoemd. Ik heb mijn vraag om uitleg niet enkel gesteld uit bekommernis om de Belgische voetballiefhebbers, maar ook uit bekommernis om de financiën van de Belgische clubs.

Het scenario dat de heer Vandaele heeft gepresenteerd, zou de Belgische clubs gegarandeerd tientallen miljoenen euro kosten. Mijn voorstel is gebaseerd op de hoop opnieuw naar de oude Belgische voetbalcompetitie terug te keren en het voetbalcontract opnieuw wat waarde te geven. Ik heb diverse specialisten horen verkondigen dat het voetbalcontract aan waarde heeft ingeboet.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Er is blijkbaar een misverstand ontstaan. Het verbaast me dat de heer Decaluwe geen brood in ons voorstel ziet. Ik bedoel natuurlijk niet dat de Profliga zelf een zender moet oprichten waarop de eindverbruiker, in dit geval de kijker, een abonnement moet nemen. Zo verloopt het in Nederland ook niet. Het is de bedoeling alle reportages samen te brengen en aan de distributeurs aan te bieden. De distributeurs betalen dan de Profliga. In Nederland blijkt dit te werken. Hoewel het ginds om een groter gebied gaat, lijkt onze eigen schaal me niet te klein om dit ook te proberen.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: We beschikken over een goed decreet betreffende de vrije nieuwsgaring. Een gedeelte van de beelden wordt tegen de technische kostprijs ter beschikking van alle hierin geïnteresseerde omroepen gesteld. Dit is een sterker systeem dan het Nederlands systeem, dat in sterke mate van tussenstations en dergelijke afhankelijk is. Het aanrekenen van de technische kostprijs is decretaal verankerd. Dit lijkt me veruit het beste systeem.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■